

REGELS RESULTAATSBEoordELING VIValt

artikel 34g Wrb

Door VIValt zijn de inkomens- en de vermogenstoets voor de gesubsidieerde rechtbijstand ingrijpend gewijzigd. Als gevolg daarvan is de resultaatbeoordeling geïntroduceerd. Deze geldt voor toevoegingen waarvan de raden de aanvraag hebben ontvangen op of na *1 april 2006*. Oude voorwaardelijke toevoegingen worden nog getoetst op basis van de vroegere regelgeving.

De resultaatbeoordeling geldt voor alle civiele en bestuursrechtelijke zaken en niet voor straf- en vreemdelingenzaken¹. In civiele en bestuursrechtelijke zaken beoordeelt de raad voortaan na de indiening van de declaratie of de rechtzoekende op basis van het financiële resultaat van de zaak waarvoor de toevoeging werd verleend alsnog in staat moet worden geacht de kosten van rechtsbijstand zelf te dragen. Getoetst wordt of de rechtzoekende een geldsom of een vordering op een geldsom ontvangt ten hoogste van tenminste 50% van het heffingvrij vermogen.

Bij deze resultaatbeoordeling zijn allerlei aspecten van belang. In het onderstaande wordt ter voorlichting van de advocatuur en rechtzoekende aangegeven hoe de raden met die aspecten omgaan en hoe zij met de hen toekomende beoordelingsruimte om zullen gaan.

Welke toevoegingen komen niet in aanmerking voor een resultaatbeoordeling?

De wetgever heeft gekozen voor het uitgangspunt dat toevoegingen resultaatgebonden zijn. Op dit uitgangspunt zijn in de wet een aantal uitzonderingen gemaakt. Van de resultaatbeoordeling **uitgezonderde** toevoegingen (art 34g lid 2 Wrb) zijn:

- Zaken betreffende het strafrecht: code rechtscategorieën S of Z. Ook de voeging als benadeelde partij en de teruggave van in beslag genomen voorwerpen zijn van de resultaatbeoordeling uitgesloten.
- Zaken betreffende het vreemdelingenrecht: code V010-V048.
- De lichte adviestoevoeging. Dit geldt niet indien de LAT is gemuteerd in een reguliere toevoeging.

Bij uitgezonderde toevoegingen blijft het wel mogelijk dat de toevoeging wordt ingetrokken omdat de kosten van rechtsbijstand zijn verhaald op een derde.

Is de zaak waarvoor is toegevoegd geëindigd?

Een zaak is geëindigd indien:

- Er een schikking is bereikt.
- Er in laatste instantie definitief uitspraak is gedaan.

In het geval waarin er (hoger) beroep of cassatie wordt ingesteld, wordt de toevoeging voor de voorafgaande instantie zonder resultaatbeoordeling op de gebruikelijke wijze vastgesteld. De resultaatbeoordeling zal zich in dat geval uitsluitend uitstrekken tot de laatst afgegeven toevoeging waaronder de zaak alsnog wordt beëindigd.

Er wordt echter op deze regel één uitzondering gemaakt:

wordt er bij een echtscheiding alleen over de alimentatie of over de omgang geprocedeerd in hoger beroep of cassatie dan wordt wel beoordeeld of er in de fase die door de voorafgaande toevoeging werd bestreken sprake is geweest van een resultaat (denk hierbij aan afwikkeling van de boedelscheiding).

---

¹ Civiele zaken waarin de rechter ambtshalve toevoeging heeft gelast vallen ook onder de resultaatbeoordeling.

In geval het ingestelde hoger beroep of de cassatie niet wordt doorgezet, zal alsnog over de voorgaande aanleg een resultaatsbeoordeling moeten plaatsvinden.

Een bestuursrechtelijke zaak is geëindigd indien deze:

- eindigt met vernietiging van het bestreden besluit;
- de rechter niet zelf in de zaak voorziet en
- er geen (hoger) beroep is ingesteld.

Wat wordt als resultaat van de zaak beschouwd?

Informatie over de opbrengst van de zaak zal verkregen moeten worden uit de beantwoording van vraag 5 van de toevoegingsdeclaratie en uit de bij de declaratie te overleggen stukken, zoals een vonnis, een beslissing op een bezwaarschrift, een convenant of mogelijk uit begeleidende correspondentie. NB: er dienen dus altijd stukken meegestuurd te worden waaruit de financiële afwikkeling/verdeling van de zaak blijkt. Om de verantwoording in personen- en familiezaken te vergemakkelijken is er een formulier ontwikkeld: Resultaatsbeoordeling in personen- en familiezaken. Dit formulier moet als bijlage bij de declaratie meegezonden worden. Het formulier is opgenomen onder de downloads voor rechtsbijstandverleners op de website van de raden (www.rvr.org).

Er moet een directe relatie zijn tussen de verleende rechtsbijstand en de opbrengst.

De wetgever heeft een eenvoudige beoordeling voor ogen gehad, die zich concentreert op het resultaat van de zaak. Derhalve blijft de verdere inkomens- en vermogensituatie van de rechtzoekende geheel buiten beschouwing. De aanwezigheid van ander vermogen of het hebben van schulden doet derhalve niet terzake.

Indien er door partijen voorafgaand aan of tijdens de echtscheidingsprocedure afspraken zijn gemaakt ter verdeling van het vermogen welke onlosmakelijk met de echtscheidingsprocedure zijn verbonden, kan het onverdeelde vermogen bij de beoordeling in ogenschouw worden genomen. M.a.w.: het maakt niet uit of de boedelscheiding na afloop van de procedure plaatsvindt of dat daarop door partijen reeds is geanticipeerd.

Het resultaat van de zaak moet bestaan uit een geldsom of een vordering met betrekking tot een geldsom.

Volgens de Memorie van Toelichting telt de waarde van goederen die de rechtzoekende ontvangt niet mee voor de resultaatsbeoordeling. In dat verband valt te denken aan de waarde van onroerende of roerende zaken: zoals grond, een pand, een woning, een auto, een caravan, meubels, sieraden, antiek etc.

NB: Bij een echtscheidingsprocedure wordt een betaling/vordering wegens overbedeling en de opbrengst van de verkoop van de eigen woning tijdens de echtscheidingsprocedure wel als resultaat aangemerkt. In het geval waarin partijen bij een echtscheidingstoevoeging zich verzoenen, is een resultaatsbeoordeling niet aan de orde, omdat partijen als resultaat van de zaak geen (vordering op een) geldsom krijgen.

De oorsprong, de rechtstitel of de bestemming van de opbrengst van de zaak zijn niet van belang.
Als resultaat telt onder meer mee:

- achterstallig loon
- een loondervinguitkering
- een ontbindingsvergoeding/afkoopsom
- schadevergoeding/smartengeld
- bij echtscheiding: een betaling/vordering wegens overbedeling en de opbrengst van de verkoop van de woning, *ook indien de woning tijdens de echtscheidingsprocedure reeds is verkocht.*

Hoe wordt de hoogte van de geldsom bepaald?

Bij het bepalen van de hoogte van de geldsom gaat het om *het netto bedrag* dat wordt uitgekeerd, bijvoorbeeld loon na aftrek van loonheffing en premies.

Betalingen ineens of vorderingen op betaling ineens, met terugwerkende kracht, van eerder te ontvangen periodieke bedragen (loon, uitkering, alimentatie) worden wel in aanmerking genomen. Indien het resultaat ertoe leidt dat rechtzoekende ook gehouden is tot terugbetaling van loon- of inkomstenvervangende uitkeringen dan worden deze terugbetalingen tevens als (negatief) resultaat van de zaak beschouwd, mits deze uitkeringen betrekking hebben op dezelfde periode en de terugbetaling is aangetoond. Hieronder valt niet een terugbetaling van een onderhandse lening van familie.

Aanspraken op *toekomstige periodiek* te ontvangen bedragen (loon, uitkering, alimentatie) worden niet gekapitaliseerd en niet in aanmerking genomen.

Hoe hoog is het heffingvrij vermogen voor rechtzoekende?

Indien uit de stukken blijkt dat het resultaat 50 % of meer bedraagt van het toepasselijke heffingvrije vermogen, is er mogelijk reden tot intrekken van de toevoeging.

Hoe wordt het heffingsvrije vermogen vastgesteld?

Om te kunnen bepalen wat het bedrag is dat gelijk is aan 50% van het heffingsvrije vermogen, moet in de eerste plaats de leef- en gezinssituatie bij het eind van de zaak worden vastgesteld. Indien daarover bij de declaratie namens de rechtzoekende geen andere informatie wordt verstrekt, zal de raad uitgaan van de leef- en gezinssituatie ten tijde van de toevoegingsaanvraag.

Het heffingvrij vermogen is persoonsgebonden en bedraagt voor 2008:

- € 20.315 per volwassene.
- € 2.715 per minderjarig kind (op declaratiedatum).
- max. € 26.892 ouderentoeslag bij 65+ (op declaratiedatum).

Hoe worden de opbrengst en het heffingvrij vermogen vergeleken?

Als de netto opbrengst meer bedraagt dan de helft van het vastgestelde heffingvrije vermogen, wordt de toevoeging met terugwerkende kracht ingetrokken.

Hoe wordt het voornemen intrekking van de toevoeging kenbaar gemaakt?

Het voornemen tot intrekking van de toevoeging wordt verstuurd naar de rechtzoekende en een kopie naar de advocaat. De termijn waarbinnen op het voornemen gereageerd moet worden is twee weken.

Zwaarwegende omstandigheden

Een toevoeging wordt niet ingetrokken indien zwaarwegende omstandigheden zich daartegen verzetten. Zwaarwegende omstandigheden moeten aannemelijk worden gemaakt.

Er is **géén** sprake van zwaarwegende omstandigheden indien:

- de rechtzoekende de opbrengst van de zaak voor een bepaald doel wil bestemmen of al heeft bestemd, zoals:
  - de aflossing van een schuld. N.B: dit laatste is alleen anders in het geval van boedelscheiding. Voor zover de rechtzoekende met de aan hem of haar toevallende opbrengsten/positieve vermogensbestanddelen huwelijkse schulden af moet lossen, wordt daarmee bij de vaststelling van de hoogte van het resultaat rekening gehouden. Dat vloeit voort uit het karakter van de boedelscheiding, waarbij immers een conglomeraat van bezittingen en schulden wordt verdeeld.
  - specifieke uitgaven zoals de aankoop van een woning of andere goederen;
  - een pensioenvoorziening.
- de rechtzoekende een vordering heeft en nog niet over de desbetreffende geldsom kan beschikken. Dit wil niet zeggen dat er sprake is van zwaarwegende omstandigheden. De wetstekst spreekt immers duidelijk over een vordering. Dit speelt onder andere bij het te koop staan van een woning. In dat geval kan afgerekend worden op basis van de vraagprijs minus de hypotheek of op basis van de WOZ-waarde minus de hypotheek.

Van zwaarwegende omstandigheden kan pas worden gesproken *indien een vordering of geldsom oninbaar is*, bijvoorbeeld vanwege faillissement of omdat conservatoir derdenbeslag is gelegd op de geldsom c.q. de vordering, waardoor de geldsom niet binnen afzienbare tijd beschikbaar is.

Ook kan van zwaarwegende omstandigheden sprake zijn indien het resultaat niet binnen afzienbare termijn beschikbaar komt omdat de rechter heeft bepaald dat schadevergoeding/smartengeld in termijnen mag worden betaald. Eén en ander moet aannemelijk worden gemaakt, bijvoorbeeld met een vonnis of een brief van de deurwaarder.

Wanneer volgt na het voornemen een intrekingsbesluit?

Na bekendmaking van het voornemen wordt de toevoeging ingetrokken indien:

- Geen reactie op het voornemen is ontvangen.
- Door de rechtzoekende aangevoerde zwaarwegende omstandigheden niet zijn gehonoreerd.

De beschikking wordt verstuurd naar de rechtzoekende en de advocaat. Indien de toevoeging wordt ingetrokken wordt de aanvraag van de vergoeding afgewezen.

Zowel de rechtzoekende als de advocaat zijn belanghebbende bij het besluit en kunnen daartegen bezwaar maken.

Welke rechtsgevolgen heeft een intrekingsbesluit?

Intrekking van de toevoeging heeft de volgende gevolgen:

- De rechtzoekende heeft met terugwerkende kracht geen aanspraak meer op gesubsidieerde rechtsbijstand.
- Indien er in een zaak sprake is geweest van toevoeging bij (een) vorige instantie(s) wordt deze toevoeging op de gebruikelijke wijze vastgesteld. Deze wordt niet ingetrokken. De resultaatsbeoordeling beperkt zich namelijk uitsluitend tot de laatst afgegeven toevoeging.
- Indien er reeds een vergoeding is uitbetaald op de toevoeging bij de vorige instantie blijft deze van kracht.

In geval rechtzoekende bezwaar maakt tegen de intrekking van de toevoeging en de zaak wordt herzien, zal de advocaat worden geïnformeerd, omdat hij of zij in dit geval belanghebbende kan zijn.

Januari 2008

Regels resultaatsbeoordeling

BIJLAGE. VOORBEELDEN RESULTAATSBEOORDELING

Echtscheiding en koopwoning: de woning wordt tijdens de echtscheidingsprocedure verkocht en de hypotheekschuld wordt afgelost. Er resteert een bedrag van € 60.000.

Man en vrouw verdelen het bedrag en krijgen beiden € 30.000. De man heeft dit hele bedrag aanbetaald op de koopsom van een nieuwe woning. De vrouw heeft € 15.000 voor herinrichtingskosten besteed en nog € 15.000 over.

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

De toevoeging geldt voor de echtscheiding, inclusief de boedelscheiding. Partijen zijn er bij het afgeven van de toevoeging op gewezen dat de toevoeging resultaatsgebonden was en dat de toevoeging ingetrokken kan worden. Het na aflossing van de hypotheek resterende bedrag wordt als resultaat van de rechtsbijstand beschouwd. Beide partijen hebben een bedrag ontvangen dat groter is dan het heffingvrij vermogen. Het feit dat de opbrengst is besteed aan de door ieder van beiden gekozen bestemmingen van de opbrengst worden niet als zwaarwegende omstandigheden gezien. Evenmin is van belang dat het geldsbedrag is goederen is omgezet. Beide toevoegingen worden derhalve ingetrokken.

Echtscheiding en koopwoning: één partij wordt uitgekocht. Hoe kan de resultaatsbeoordeling dan plaats vinden?

Na echtscheiding blijft de man wonen in de voormalig echtelijke woning en koopt de vrouw uit voor een bedrag van € 40.000,- (dit ligt boven de vrijlating). Mevrouw gaat woonruimte huren of koopt pas later een andere woning.

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

De man houdt in dit geval de toevoeging. De vrouw heeft vermogen boven de norm en haar toevoeging wordt daarom ingetrokken.

Echtscheiding en koopwoning: stel dat de uitbetaling in termijnen plaats vindt.

Na echtscheiding blijft de vrouw wonen in de voormalig echtelijke woning en koopt de man uit, die een woning gaat huren. De man ontvangt de uitkoopsom ad € 25.000,- in drie jaarlijkse termijnen (de totale vordering is boven de norm).

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

De vordering die de man op de vrouw heeft is exact bekend, het resultaat kan beoordeeld worden. Dat partijen afspreken dat er in termijnen betaald wordt staat hen vrij, maar doet niet af aan het feit dat de man een exact bepaalde vordering op de vrouw heeft die boven de norm uit komt. Daarom wordt zijn toevoeging ingetrokken. Datzelfde geldt als is besloten de woning vooralsnog niet te verkopen.

En als bij echtscheiding de opbrengst van de echtelijke koopwoning nog niet bekend is?

Na echtscheiding staat de echtelijke woning nog te koop en is de exacte opbrengst nog niet bekend.

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

De raad gaat voor de beoordeling van het resultaat uit van gegevens betreffende de verkooptaxatie/vraagprijs minus de hypotheekschuld of de WOZ-waarde minus de hypotheekschuld. De beoordeling kan leiden tot het intrekken of in stand laten van de toevoeging. Indien de toevoeging in stand blijft, dan kan ook de toevoegingvergoeding vastgesteld worden.

Echtscheiding en overbedeling

Op de bankrekening van de man staat na de beschrijving van de boedel een bedrag van € 30.000,- de vrouw heeft € 20.000,- op haar rekening staan. Vanwege overbedeling van de man heeft de vrouw een vordering op de man van € 5000,-

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

De gemeenschappelijke boedel bedraagt € 50.000. De scheiding en deling van de boedel wordt bekrachtigd met de echtscheiding. Beide partners hebben recht op € 25.000 (vordering). De vordering van de vrouw op de man wegens onderbedeling is € 5.000. Voor de resultaatsbeoordeling is niet het bedrag van € 5.000 relevant, maar de vordering van € 25.000 die beiden hebben op de gemeenschappelijke boedel. Het bedrag ligt ruim boven de vrijstelling en de toevoeging wordt daarom ingetrokken

Ontbinding arbeidsovereenkomst. Hoe moet ik een toegekende ontslagvergoeding plaatsen in het kader van een resultaatsbeoordeling?

Een man (alleenstaand) krijgt ontslag en ontvangt € 30.000 bruto (€ 17.400,- netto) als ontbindingsvergoeding.

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

Het door de Raad buiten beschouwing te laten vermogen (in 2008) is in dit geval voor de resultaatsbeoordeling de helft van € 20.315, dus € 10.158.

De ontbindingsvergoeding wordt bij de resultaatsbeoordeling in aanmerking genomen en bedraagt netto € 17.400. Dat resultaat ligt boven de helft van het heffingvrij vermogen. De toevoeging wordt dus ingetrokken.

Achterstallig loon en ontslagvergoeding en tijdelijk vervangende uitkering.

Een man (alleenstaand) wordt ontslagen. Hij krijgt daarbij € 4.000 vakantietoeslag en resterende vakantiedagen uitbetaald. De man krijgt vervolgens geen WW maar een bijstandsuitkering. Het ontslag wordt door een advocaat aangevochten en er volgt een schikking. Bij de afgesproken ontbinding van de arbeidsovereenkomst wordt netto € 3.900 achterstallig loon doorbetaald en een ontslagvergoeding van bruto € 10.000 (in dit geval netto € 6.600). Bij declaratie van de toevoeging wordt gemeld dat de man € 2.000 bijstand moet terugbetalen.

Beoordeling Raad voor Rechtsbijstand

Het heffingvrij vermogen is in dit geval 50 % van € 20.315 dus € 10.158.

In dit geval is de uitbetaling van € 4.000 voor vakantietoeslag/-dagen niet het gevolg van de verleende rechtsbijstand en blijft buiten beschouwing.

Het achterstallig loon en de ontslagvergoeding worden wel bij de resultaatsbeoordeling in aanmerking genomen.

De terug te betalen bijstand mag - indien deze verplichting aangetoond kan worden - afgetrokken worden van het betaalde bedrag aan achterstallig loon, nu het hier om een inkomensvervangende uitkering gaat die voor het noodzakelijke levensonderhoud noodzakelijk was. Er is daarmee sprake van een aantoonbare inkomensgerelateerde terugvordering.

Per saldo is het resultaat (€ 3.900 - € 2.000) + € 6.600 = € 8.500 netto.

Het resultaat blijft onder het heffingvrij vermogen, de toevoeging wordt niet ingetrokken.

Bij bijvoorbeeld onderhandse leningen (bij familieleden e.d.) is geen sprake van een aantoonbare inkomensgerelateerde terugvordering.

Bijlage regels resultaatsbeoordeling, Januari 2008